

Základy financí

Ekonomické a finanční indikátory
a informace

Ekonomické a finanční indikátory a informace

- Indikátory determinují ekonomický vývoj
 - měnová politika CB → úrokové sazby → podnikatelská aktivita v dané zemi
 - úrokové sazby → finanční trhy → měnová politika CB
- Indikátory izolované → omezená vypovídací schopnost
- Indikátory v širších souvislostech → vysoká vypovídací schopnost.
- Znalosti jednotlivých indikátorů a jejich vazeb dokáží včas odhadnout nepříznivou situaci (v určitém tržním odvětví nebo sektoru) a umožní učinit včas potřebné nápravné kroky a tím regulovat potenciální negativní efekt.

Dluhopisy a úroková sazba

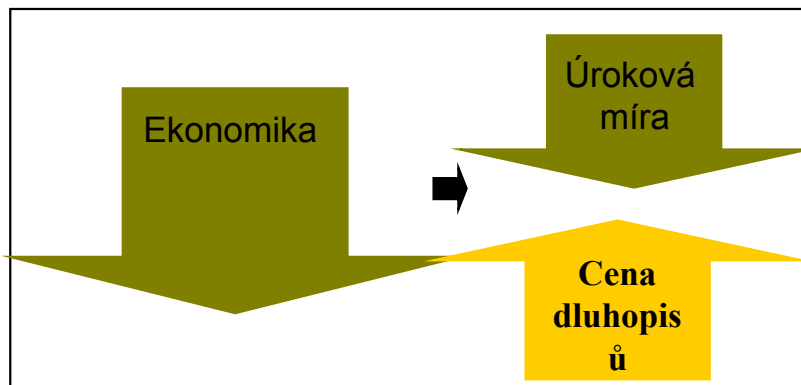
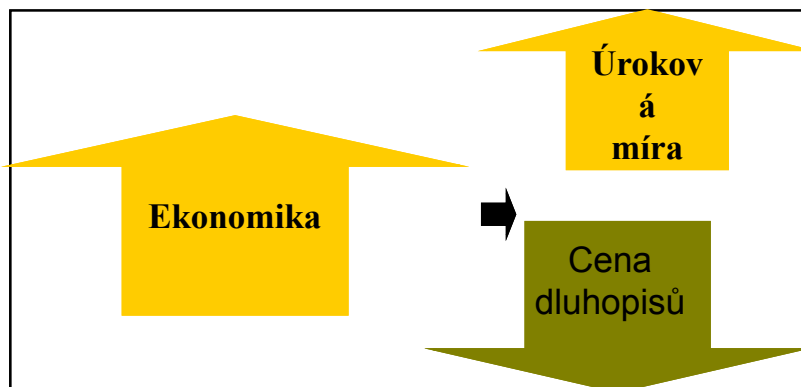
- Inverzní vztah (negativní korelace) mezi úrovní úrokových sazeb a cenou dluhopisů.
- Potřeba zahrnout očekávanou inflaci do svých očekávání
- S rostoucí inflací cena dluhopisů klesá.
- Poznámka: úroková míra státních dluhopisů emitovaných Českou republikou v listopadu 2007 a splatností v listopadu 2057 je 4,85 %.
 - Bližší informace o úrokových mírách státních dluhopisů, plánovaných emisích, objemech, atd. jsou dostupné na stránkách ČNB a MF ČR.

STÁTNÍ DLUHOPISY

Název emise	ISIN	Číslo emise	Datum aukce	Datum emise	Datum splatnosti	Doba splatnosti (roky)	Orientační objem emise (mld. Kč)
Dluhopis České republiky 2009-2024, 5,70 %	CZ0001002547	58/4	2.12.2009	7.12.2009	25.5.2024	15	6
Dluhopis České republiky 2009-2019, 5,00 %	CZ0001002471	56/6	11.11.2009	16.11.2009	11.4.2019	10	5
Dluhopis České republiky 2009-2019, 5,00 %	CZ0001002471	56/5	2.9.2009	7.9.2009	11.4.2019	10	5
Dluhopis České republiky 2009-2012, VAR %	CZ0001002505	57/5	16.9.2009	21.9.2009	11.4.2012	3	7
Eurodluhopis České republiky 2009-2015, VAR %	XS0453511577	3	30.9.2009	5.10.2009	5.10.2015	6	0,3 EUR

Pramen: zpracováno dle http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vrsd_emise_sdd.html

Závislost mezi vývojem ekonomiky, úrokovou sazbou a cenou dluhopisů

Akciový trh - výsledky podnikatelské činnosti, hospodářský cyklus, inflace a úroky

- Očekávané pozitivní výsledky podnikatelské činnosti se odrazí na akciovém trhu v podobě růstu akciových kurzů (zejména u hospodářského růstu).
- Očekávání špatných ekonomických výsledků podniků se projeví v poklesu akciových kurzů (hospodářská recese).
- Inflační tendence jsou propojeny s růstem pesimistických a negativních očekávání ohledně vývoje na akciových trzích, což se projevuje poklesem akciových kurzů.
- Inflace zvyšuje úrokové sazby a tím rostou náklady dlužníků na splácení úvěrů.
- Na akciové kurzy má vliv i kvalita nebo změny v managementu firem (které veřejně nabízejí své akcie na burze), technologické inovace apod.
- Platí, že hospodářský cyklus, inflace a úroková míra jsou hlavní globální faktory, které podstatnou mírou přispívají k vývoji akciových kurzů a celého akciového trhu.

Devizový trh - úroková míra a role ČNB

- Úroková míra ovlivňuje vývoj na devizovém trhu.
 - Růst úrokové míry v domácí ekonomice přispívá k apreciaci domácí měny (a naopak).
- Na devizovém trhu operují největší tržní hráči, tedy centrální banky.
 - Ve Spojených státech je centrální banka představována Federálním rezervním fondem (Fed) a hraje důležitou roli pro vývoj celého světového trhu.
 - V České republice je funkce centrální banky svěřena České národní bance (ČNB).
- Centrální banka:
 - určuje a ovlivňuje úrokové sazby prostřednictvím svých hlavních úrokových měr,
 - příležitostně zasahuje do vývoje svými intervencemi na devizovém trhu.
 - tím ovlivňuje množství peněz v oběhu (více peněz do ekonomiky plyne, pokud centrální banka sníží úrokové sazby).

Zjišťování hodnoty jednotlivých indikátorů

- Sledování hlavních hospodářských indikátorů
 - > vývoj v oblasti *hospodářského cyklu, inflace a úrovně úrokových sazeb*
 - > akciové, devizové a dluhopisové trhy.
- Indikátor vypovídá o jednotlivém oboru národního hospodářství.
- Souhrn indikátorů podává informace o situaci v hospodářství jako celku.
- Statistické úřady
 - Nejvíce dat sleduje USA (několik lokálních orgánů a institucí).
 - V EU – Eurostat.
 - ČR - Český statistický úřad.

Hrubý domácí produkt

- Co je to HDP?
- HDP = výchozí ukazatel pro zjištění velikosti a výkonnosti každé ekonomiky.
- $HDP = C + I + G + NX$
- Jelikož vstupující ukazatele jsou stejné pro všechny ekonomiky, představuje HDP efektivní měřítko pro porovnání výkonnosti jednotlivých zemí.
- Hrubý domácí produkt měří výkon ekonomiky během určitého období.

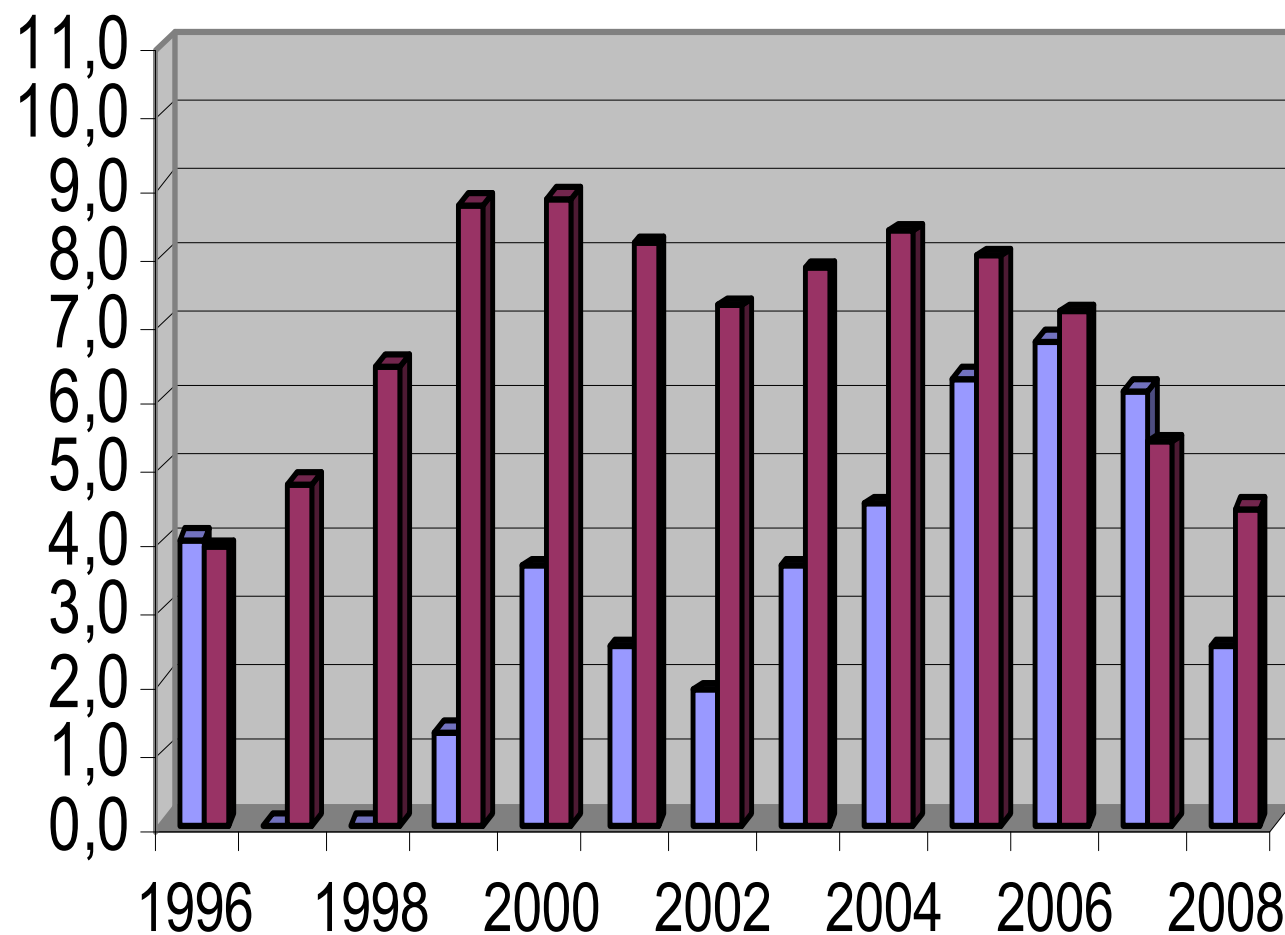
Hrubý domácí produkt

Pořadí	Země	HDP (milióny USD)	HDP per capita (USD)
	Svět	60 917 477	
	EU	18 387 785	
	EMU	13 646 370	
1.	USA	14 441 425	47 439
2.	Japonsko	4 910 692	38 457
3.	Čína	4 327 448	3 259
4.	Německo	3 673 105	44 728
5.	Francie	2 866 951	46 037
6.	Velká Británie	2 680 000	43 733
7.	Itálie	2 313 893	38 996
8.	Rusko	1 676 584	11 806
9.	Španělsko	1 601 964	35 116
10.	Brazílie	1 572 839	8 295
40.	Česká republika	246 354	20 759
58.	Slovenská republika	95 404	17 646

Měření HDP

- K měření velikosti hrubého domácího produktu se využívají dvě metody:
 - výdajová,
 - důchodová.
- **Výdajová metoda** vychází z předpokladu, že domácí produkt odráží jednak důchod každého jednotlivce a jednak celkové výdaje za zboží a služby v dané ekonomice.
- Princip **důchodové metody** spočívá v tom, že každý výdaj je něčí příjem. Tento příjem představuje odměnu za poskytnuté služby výrobních faktorů. Sečteme-li jednotlivé důchodové položky, dostaneme veličinu nazvanou národní důchod *NI*.
- **Národní důchod** představuje součet následujících položek:
 - mzdy a platy,
 - renty,
 - zisky korporací,
 - čisté úroky,
 - důchody ze samozaměstnání.
- Nerovnost NI a HDP, potřeba upravit.

Vývoj HDP a nezaměstnanosti v ČR

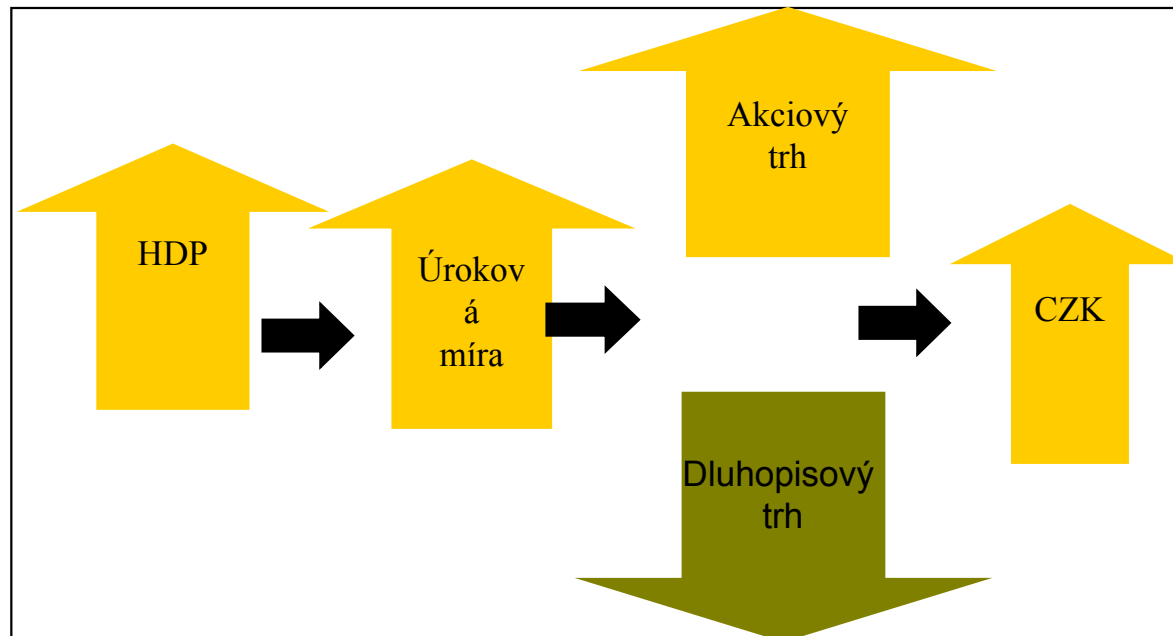

■ Růst HDP
(stálé ceny)
%

■ Míra
nezaměstnan
osti osob ve
věku 15 - 64
let %

Hrubý domácí produkt a inflace

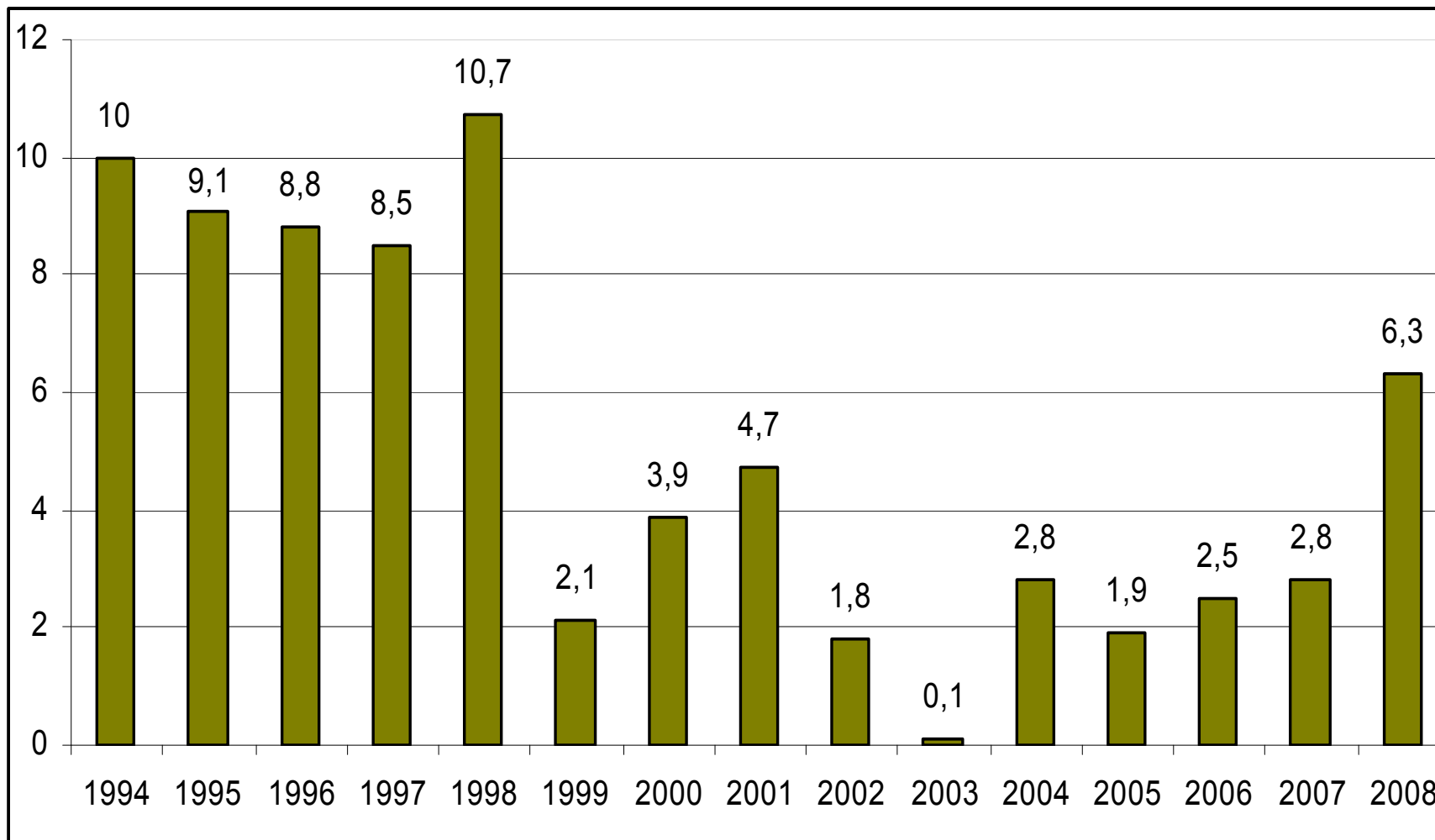
- Nominální hodnota HDP
- Reálná hodnota HDP
- HDP a finanční trh

Inflace $\pi_1 = \frac{P_t - P_{t-1}}{P_{t-1}} \cdot 100$

- Co je to inflace?
- Měření inflace
- Cenový index
 - index spotřebitelských cen,
 - deflátor HDP,
 - index cen výrobců (PPI).

Vývoj míry inflace v ČR

CPI

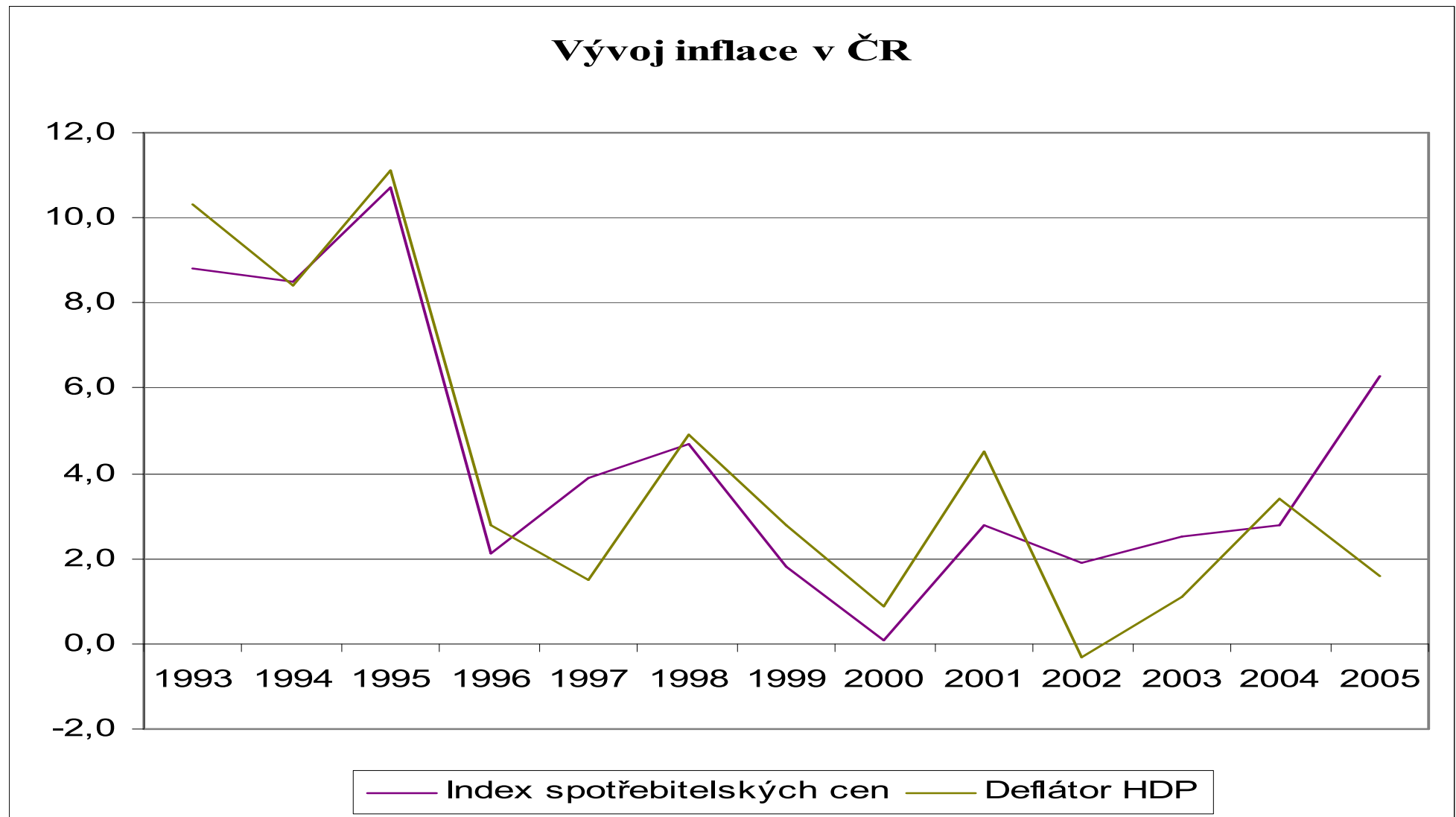
$$CPI_t = \frac{\sum \frac{p_t}{p_0} \cdot p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} \cdot 100$$

$$\pi_t = \frac{CPI_t - CPI_{t-1}}{CPI_{t-1}} \cdot 100$$

Struktura spotřebního koše rok 2005 (váha v ‰)	
Potraviny a nealkoholové nápoje	162,6
Alkoholické nápoje, tabák	81,7
Odívání a obuv	52,4
Bydlení, voda, energie, paliva	248,3
Bytové vybavení, zařízení domácností. Opravy	58,1
Zdraví	17,9
Doprava	114,1
Pošty a komunikace	38,7
Rekreace a kultura	98,6
Vzdělání	6,2
Stravování a ubytování	58,4
Ostatní zboží a služby	63,0
Celkem	1000

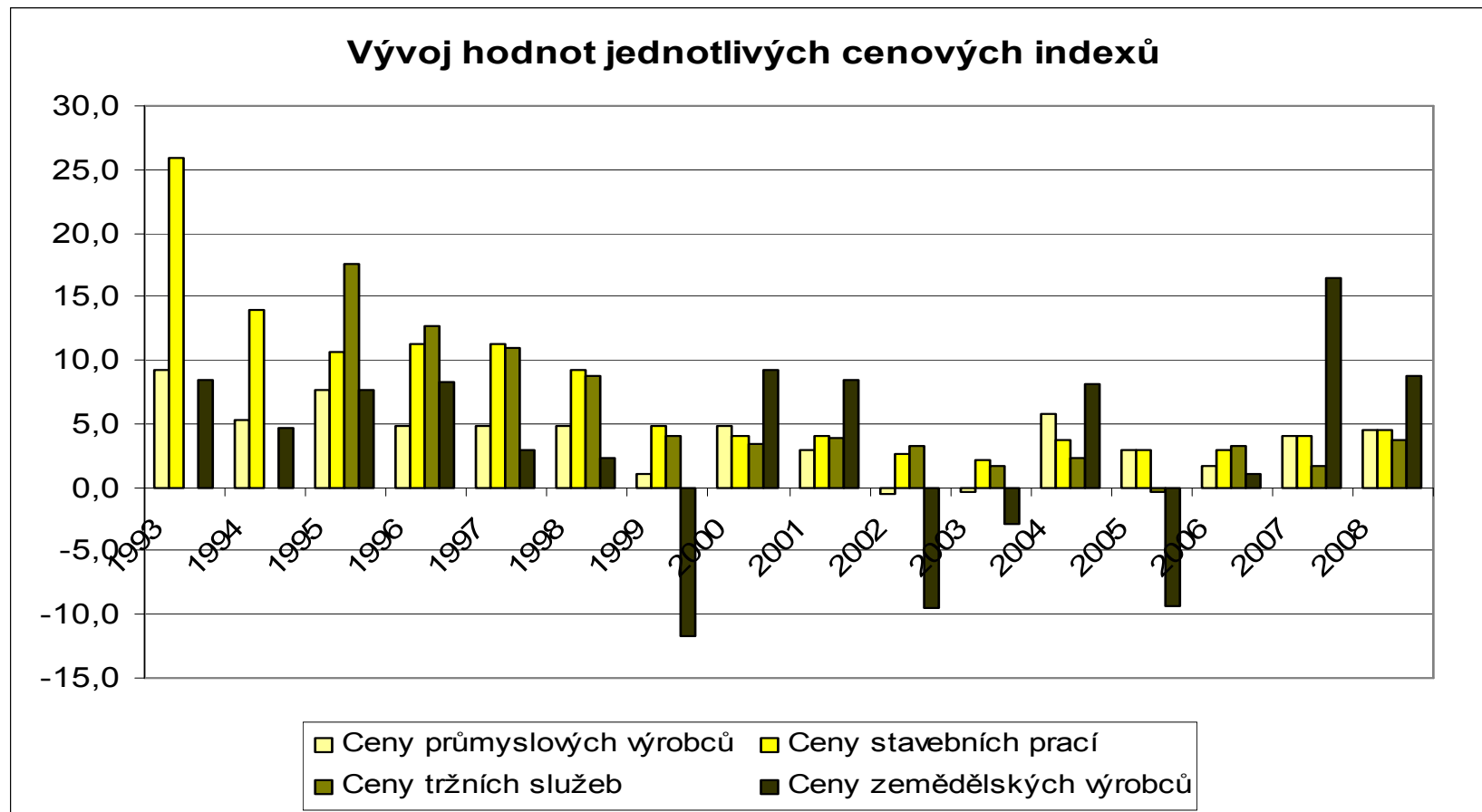
Deflátor HDP

$$IPD = \frac{HDP_N}{HDP_R} \cdot 100$$

Index cen výrobců

- Český statistický úřad sleduje 4 hlavní indexy výrobců (ceny průmyslových výrobců, ceny stavebních prací, ceny tržních služeb, ceny zemědělských výrobců)

Formy inflace

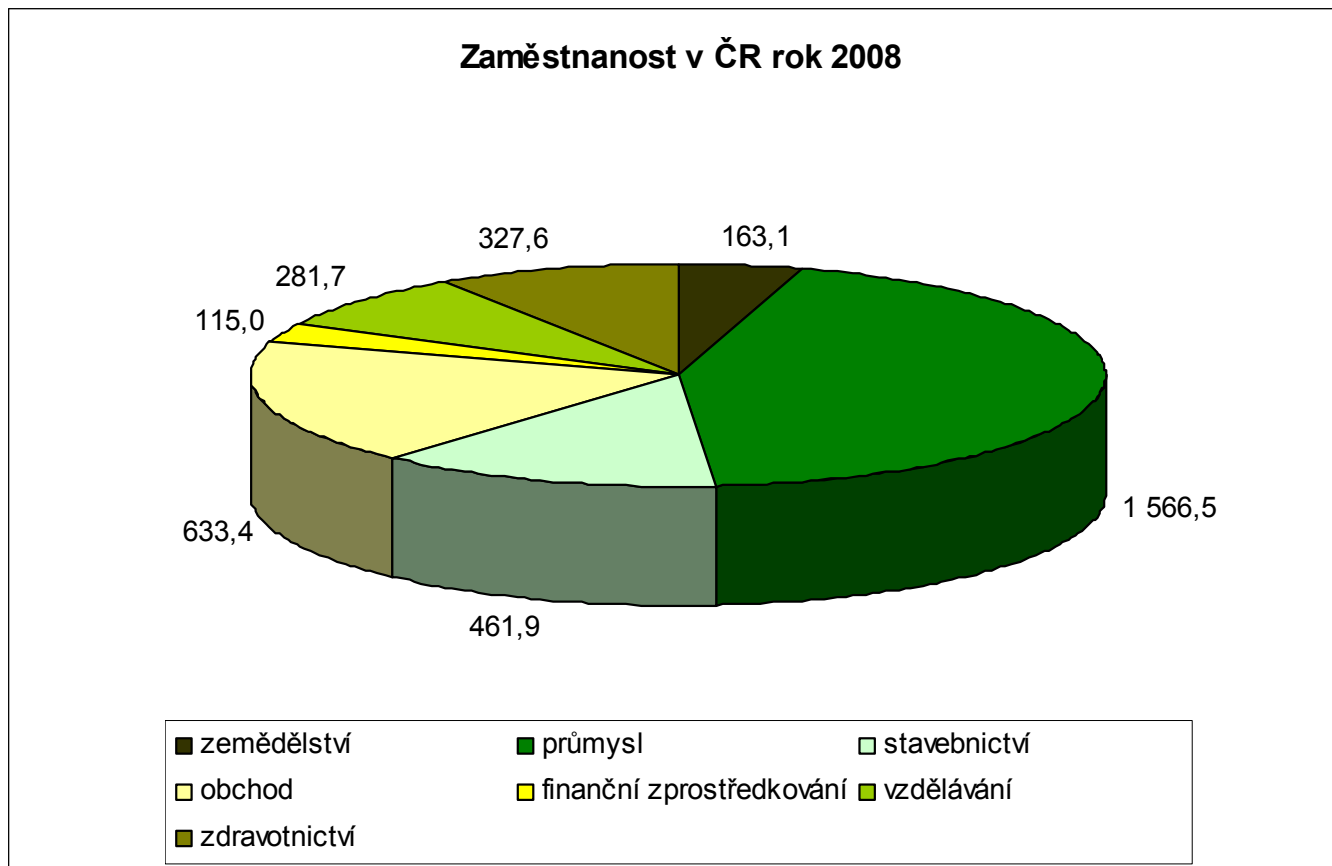
- otevřená inflace
- potlačená inflace

- mírná inflace
- pádivá inflace
- hyperinflace

- **Ekonomické důsledky inflace**

- **Protiinflační politika**

Trh práce v ČR

Vybrané indikátory trhu práce

- ***Počet zaměstnaných osob (v hlavním zaměstnání) v národním hospodářství***
- ***Počet nezaměstnaných osob***
- ***Pracovní síla v národním hospodářství***
- ***Ekonomicky neaktivní***
- ***Obecná míra nezaměstnanosti***

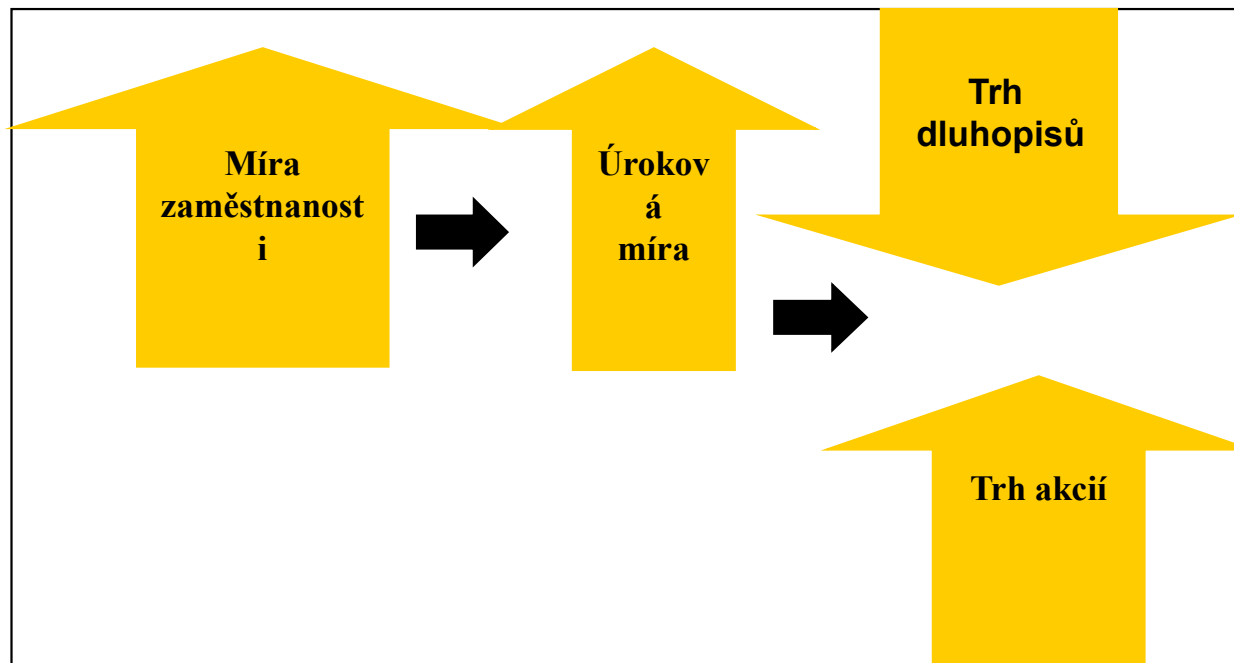
Trh práce

Míra dlouhodobé nezaměstnanosti

Míra ekonomické aktivity

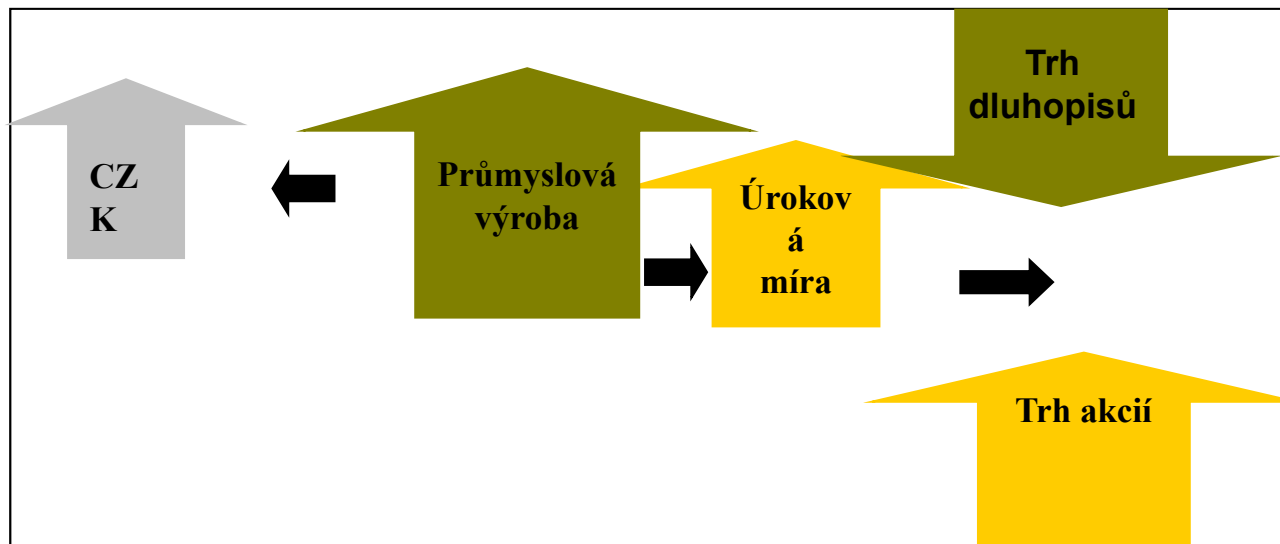
Míra zaměstnanosti

Trh práce a finanční trh

Průmyslová produkce a využití výrobních kapacit

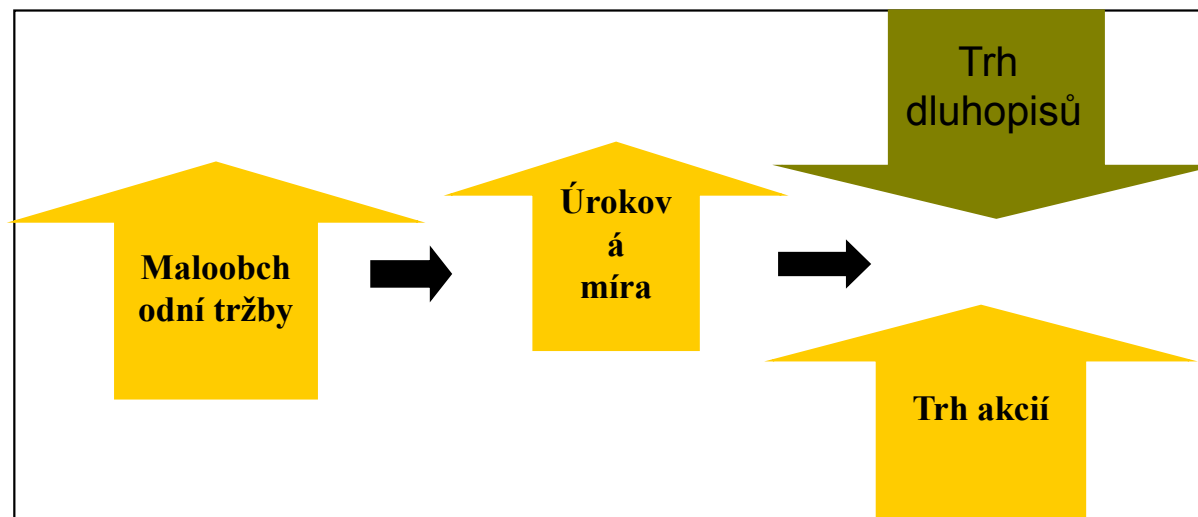
- *Index průmyslové produkce*
- *Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy*
- *Průmyslové zakázky*
- *Průměrný evidenční počet zaměstnanců*
- *Průměrný počet zaměstnaných osob*
- *Průměrná měsíční mzda*
- **Průmyslová produkce, výrobní kapacity a finanční trhy**

- **Stavební povolení a zahájení stavby**
 - Hospodářské změny se budou projevovat také v ceně a zájmu o nemovitosti.
- **Bytová výstavba a hospodářský cyklus**
 - Bytová výstavba sama o sobě je významným hospodářským sektorem, proto může být původcem poklesu výkonu dané ekonomiky. Na druhou stranu vzestup počtu zahájených staveb může přispět k hospodářskému oživení.
- **Zahájení stavby, stavební povolení a finanční trhy**
 - Zahájení stavby a růst počtu stavebních povolení poukazuje na změny v hospodářských aktivitách a na vývoj HDP.
 - Nárůst počtu zahájených staveb a stavebních povolení vede k oživení konjunktury a k růstu úrokových sazeb.
- **Devizový kurz** národní měny bude ovlivněn množstvím započatých staveb a stavebních povolení, pokud trhy akceptují, že centrální banka směřuje k výraznější změně úrokové míry.

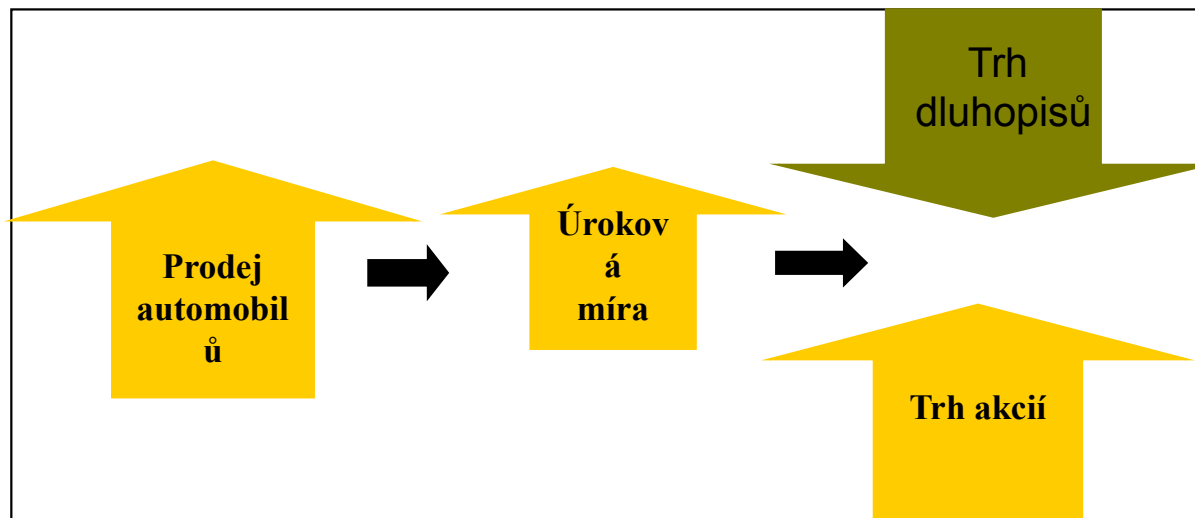
Maloobchodní obrat a další

- **Maloobchodní obrat**
 - Maloobchodní obraty jsou, v osobní spotřebě, důležitou součástí HDP. Jsou zachyceny jako součást osobní spotřeby (C).
- **Index tržeb v odvětví obchodu, ubytování a stravování**
- **Tvorba výběrového souboru**
- **Popis sledovaných ukazatelů**
- **Sezónní očišťování**
- **Maloobchodní obraty a finanční trh**

Prodej automobilů

- Poptávka po drahém spotřebním zboží, jako jsou automobily, je vhodným indikátorem pro měření fáze hospodářského cyklu.
- Pokud spotřeba klesá důsledkem zhoršující se situace v hospodářství nebo rostoucích úroků, znamená to, že lze očekávat pokles poptávky po drahých statcích

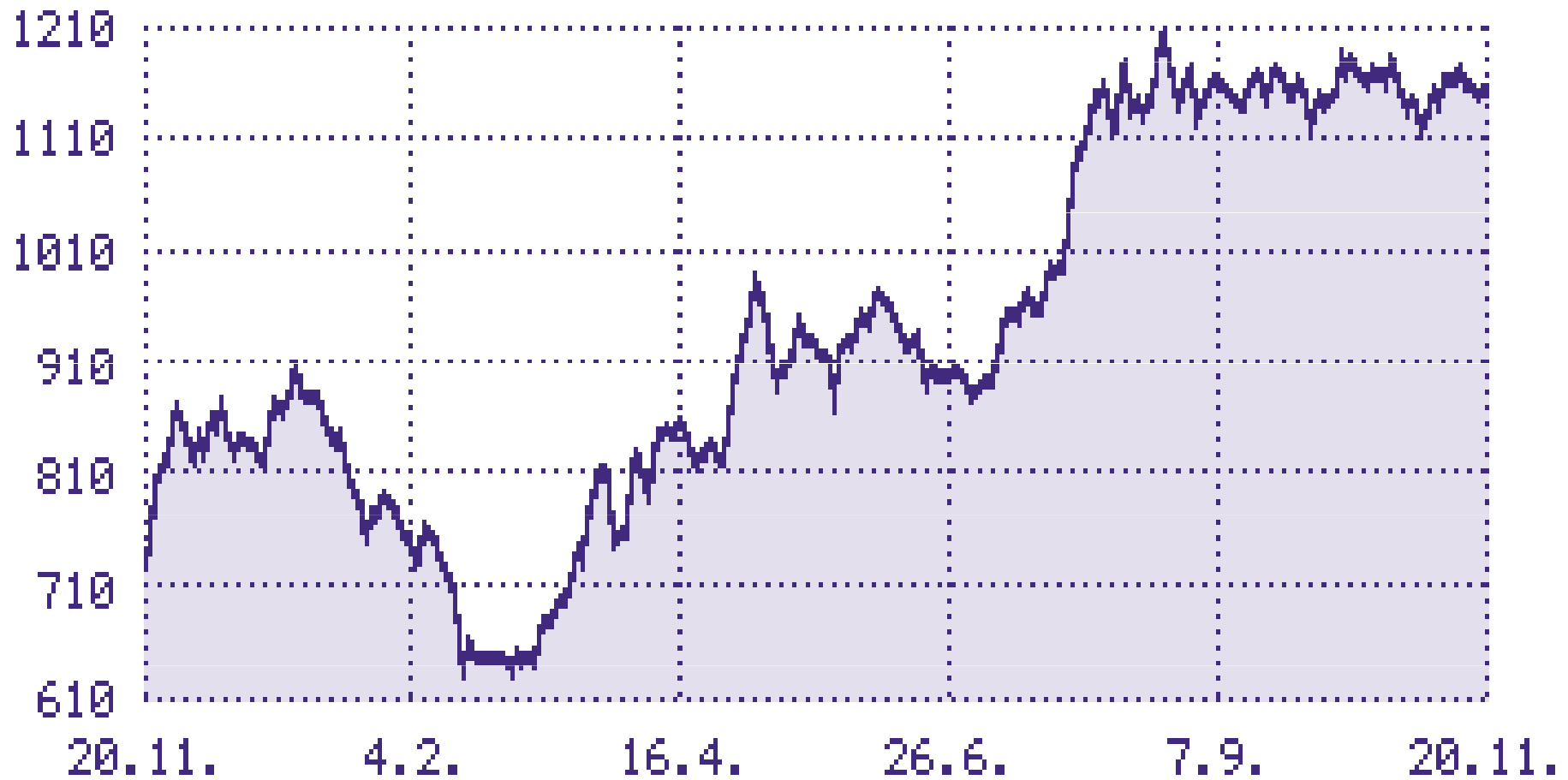

Burzovní informace

- Úspěšné zvládnutí finančních operací je založeno na kvalitních a včasných informacích. Mezi informace, které jsou pravidelně zveřejňovány burzou a sledovány investory, patří:
 - informace o aktuálních kurzech obchodovaných finančních instrumentů a o objemech uzavřených obchodů,
 - informace o burzovních indexech (aktuální hodnoty, vývoj, kalkulace a složení indexů),
 - informace o členech burzy,
 - další statistiky, výroční zprávy burzy, časové řady údajů atd.
- **Burzovní indexy**
 - Burzovní index představuje souhrnný indikátor, který informuje o celkovém vývoji a situaci na trhu (tržní index) nebo o vývoji v určitém odvětví (odvětvový index).
 - Hodnoty indexu jsou tedy každodenně kalkulovány a publikovány.
- Existují dva **druhy výpočtu** indexů:
 - Prvním způsobem výpočtu je *tržní průměr* - Dow Jones Industrial Average.
 - Indexy jsou konstruovány jako *poměry určitých hodnot* (například tržní hodnota akcie, hodnota tržní kapitalizace atd.). Americký S&P 500, německý DAX nebo například český index PX.

BCPP – PX

(20.11.2008 – 20.12.2009; dle pse.cz)

BCPP – PX – kurzovní lístek

(SPAD 20.11.2009, dle www.pse.cz)

Název	ISIN	Kurz [Kč]	Denní změna [%]	Min. cena [Kč]	Max. cena [Kč]	Objem [tis. Kč]	Počet CP [ks]
AAA	NL0006033375	13,80	1,47	13,01	13,80	286	21 000
CETV	BMG200452024	484,50	0,35	480,00	492,00	57 779	119 352
ČEZ	CZ0005112300	874,80	-0,06	871,00	879,00	125 574	143 571
ECM	LU0259919230	323,00	1,80	320,00	320,00	416	1 300
ERSTE GROUP BANK	AT0000852011	752,00	-1,07	744,50	764,00	227 998	302 876
KOMERČNÍ BANKA	CZ0008019106	3 813,00	0,26	3 760,00	3 822,50	100 469	26 525
NWR	NL0006282204	169,00	0,01	166,20	170,79	65 490	387 434
ORCO	LU0122624777	210,50	5,33	199,90	216,90	17 116	81 266
PEGAS NONWOVENS	LU0275164910	425,00	-0,35	424,00	429,90	3 636	8 508
PHILIP MORRIS ČR	CS0008418869	8 220,00	1,03	8 000,00	8 230,00	42 361	5 197
TELEFÓNICA O2 C.R.	CZ0009093209	431,80	0,30	427,10	432,00	54 121	125 906
UNIPETROL	CZ0009091500	136,90	0,07	136,00	137,20	18 792	137 616
VIG	AT0000908504	984,10	0,92	974,10	985,50	4 882	4 980

Úrokové sazby ČNB

- Základní sazby ČNB:
 - 2T Repo sazba
 - diskont
 - lombard
- Sazby ECB
- Pribor, Pribid

Základní sazby ČNB

20.11.2009

Základní sazby ČNB

2T Repo sazba: **1,25%**

Diskontní sazba: **0,25%**

Lombardní sazba: **2,25%**

PMR: **2,00%**

Termín	PRIBID	PRIBOR
1 den	1,05	1,32
7 dní	1,13	1,40
14 dní	1,14	1,43
1 měsíc	1,24	1,55
2 měsíce	1,33	1,66
3 měsíce	1,48	1,81
6 měsíců	1,71	2,08
9 měsíců	1,87	2,23
1 rok	2,01	2,34

ECB

Key figures at a glance

Marginal lending facility	(*) 1.75 %
Main refinancing operations (fixed rate)	(*) 1.00 %
Deposit facility	0.25 %

(*) Effective from 13 May 2009

	Overnight deposits (EONIA)	1-month deposits (EURIBOR)	3-month deposits (EURIBOR)	6-month deposits (EURIBOR)	12-month deposits (EURIBOR)	3-month deposits (LIBOR)	3-month deposits (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2006	2.83	2.94	3.08	3.23	3.44	5.20	0.30
2007	3.87	4.08	4.28	4.35	4.45	5.30	0.79
2008	3.87	4.28	4.64	4.73	4.83	2.93	0.93
2008 Q3	4.25	4.54	4.98	5.18	5.37	2.91	0.90
Q4	3.17	3.92	4.24	4.31	4.38	2.77	0.96
2009 Q1	1.37	1.67	2.01	2.11	2.22	1.24	0.67
Q2	0.77	0.94	1.31	1.51	1.67	0.84	0.53
Q3	0.36	0.53	0.87	1.13	1.34	0.41	0.40
2008 Oct.	3.82	4.83	5.11	5.18	5.25	4.06	1.04
Nov.	3.15	3.84	4.24	4.29	4.35	2.28	0.91
Dec.	2.49	2.99	3.29	3.37	3.45	1.83	0.92
2009 Jan.	1.81	2.14	2.46	2.54	2.62	1.21	0.73
Feb.	1.26	1.63	1.94	2.03	2.14	1.24	0.64
Mar.	1.06	1.27	1.64	1.77	1.91	1.27	0.62
Apr.	0.84	1.01	1.42	1.61	1.77	1.11	0.57
May	0.78	0.88	1.28	1.48	1.64	0.82	0.53
June	0.70	0.91	1.23	1.44	1.61	0.62	0.49
July	0.36	0.61	0.97	1.21	1.41	0.52	0.43
Aug.	0.35	0.51	0.86	1.12	1.33	0.42	0.40
Sep.	0.36	0.46	0.77	1.04	1.26	0.30	0.36
Oct.	0.36	0.43	0.74	1.02	1.24	0.28	0.33

Děkuji za pozornost